

**Vlaamse Toezichtcommissie voor het
elektronische bestuurlijke gegevensverkeer**

**Beraadslaging VTC nr. 06/2016
van 2 maart 2016**

Betreft: Aanvraag tot machtiging voor het meedelen persoonsgegevens van leerlingen uit databank "CREON" van de Centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) door de Afdeling basisonderwijs, DKO- en CLB-scholen en leerlingen van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) in het kader van de controle van de toelatingsvoorwaarden bij de inschrijving in een school voor buitengewoon of geïntegreerd onderwijs.

I. ELEMENTEN VAN DE AANVRAAG

A. WETTELIJKE, DECRETALE EN REGLEMENTAIRE GRONDSLAGEN

1. De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna: "de VTC");
2. Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid de artikelen 8 en 11;
3. Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 betreffende de veiligheidsconsulenten;
4. Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVP");
5. Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (hierna "WRR");
6. Gelet op de wet van 5 mei 2014 houdende verankering van het principe van de unieke gegevensinzameling in de werking van de diensten en instanties die behoren tot of taken uitvoeren voor de overheid en tot

vereenvoudiging en gelijkschakeling van elektronische en papieren formulieren (hierna "wet van 5 mei 2014"), inzonderheid artikel 5;

7. Gelet op het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "KB van 13 februari 2001");

B. VERLOOP VAN HET ONDERZOEK

8. Gelet op de aanvraag van AgODi ontvangen op 20 januari 2016 ;

9. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van AgODi van 26 februari 2014;

10. Gelet op de bespreking van het dossier op de vergadering van de VTC van 2 maart 2016;

11. Beslist op 2 maart 2016 als volgt:

II. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

12. CREON is het informaticasysteem van het Ministerie van Onderwijs en Vorming waarin beleidsrelevante informatie vanuit de CLB-werking wordt opgeslagen. De CLB's registreren hiervoor een deel van hun activiteiten, gebaseerd op een aantal afgesproken onderwerpen. Het gaat onder meer om items over pesten en gepest worden, problematische afwezigheden, lezen en spellen, verslag toegang BuO/gemotiveerd verslag, attest overstap lager onderwijs, attest overstap secundair onderwijs, attest revalidatie tijdens de lestijden en definitieve uitsluiting.

13. Via het registratieprogramma LARS (Leerlingenbegeleiding Administratie en Registratie Systeem) kunnen de CLB's op afgesproken tijdstippen informatie naar CREON doorsturen. In CREON, de databank van de CLB's worden de gegevens van leerlingen geregistreerd die van het CLB een gemotiveerd verslag krijgen op basis waarvan de ouders hun kind in een school naar keuze kunnen inschrijven. Momenteel wordt dat verslag op papier aan de ouders medegedeeld.

14. Daarnaast worden in de databank DISCIMUS van het basis- en secundair onderwijs de inschrijvingsgegevens van de leerlingen geregistreerd waarop de verificateur controle uitoefent. DISCIMUS maakt het mogelijk dat de scholen, de CLB's en AgODi constant leerlingengegevens uitwisselen. Zodra een school of het CLB bepaalde leerlingengegevens inbrengt of wijzigt in haar schooladministratiepakket, wordt de informatie onmiddellijk toegevoegd of gewijzigd in de databank DISCIMUS van AgODi.

15. De verificateurs doen de volgens de onderwijsreglementering voorziene kwaliteitscontroles. Ze ondersteunen de instellingen bij het correct toepassen van de regelgeving en de daarmee samenhangende administratieve verplichtingen. Tot op vandaag gaat de verificateur op basis van het papieren verslag de toelatingsvoorwaarden in de school controleren. Door de gegevens over de gemotiveerde verslagen door te sturen naar DISCIMUS, moet de verificateur de documenten niet ter plaatse op de school controleren.

III. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

16. Het betreft de identificatiegegevens van leerlingen van het basis- en secundair onderwijs.

17. De personen worden geïdentificeerd aan de hand van hun rijksregisternummer of BIS-nummer en andere persoonsgegevens. In casu betreft het dus een latere verwerking van gegevens die informatie bevatten omtrent een geïdentificeerde natuurlijke persoon. Deze gegevens kunnen dus als persoonsgegevens in de zin van artikel 1, §1, WVP, gekwalificeerd worden.

18. Aangezien deze persoonsgegevens op een geautomatiseerde wijze worden verwerkt, is de WVP van toepassing¹.

19. Overeenkomstig artikel 8, eerste lid, van het e-govdecreet vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie² een machtiging van de VTC, tenzij de elektronische mededeling van gegevens

¹ Art. 3, §1 WVP.

² Het begrip 'instantie' wordt gedefinieerd in artikel 2, 10°, van het decreet als: "een instantie, vermeld in artikel 4, §1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur".

Art. 4. § 1. Dit decreet is van toepassing op de volgende instanties :

1° het Vlaams Parlement en de eraan verbonden instellingen;

2° de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;

3° de gemeenten en de districten;

4° de provincies;

5° de andere gemeentelijke en provinciale instellingen, met inbegrip van de verenigingen zonder winstoogmerk waarin één of meer gemeenten of de provincies minstens de helft van de stemmen in één van de beheersorganen heeft of de helft van de financiering voor haar rekening neemt;

6° de verenigingen van provincies en gemeenten, bedoeld in de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales, en de samenwerkingsvormen zoals geregeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

7° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, hierna O.C.M.W.'s te noemen, en de verenigingen, bedoeld in hoofdstuk 12 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende O.C.M.W.'s;

8° de polders, bedoeld in de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders, en de wateringeng, bedoeld in de wet van 5 juli 1956 betreffende de wateringeng;

9° de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporalieën van de erkende erediensten;

10° alle andere instanties binnen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

al onderworpen is aan een machtiging van een ander sectoraal comité, opgericht binnen de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.

20. De unieke identificatie van de persoon gebeurt op basis van het rijksregisternummer. De VTC is sinds 14 juni 2014 bevoegd om het gebruik van het rijksregisternummer te machtigen samen met een door haar te machtigen gegevensstroom.³

21. Overeenkomstig artikel 5, 1ste lid, 1° en artikel 8 van de WRR, wordt machtiging verleend om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken: "aan de Belgische openbare overheden voor de informatiegegevens die zij gemachtigd zijn te kennen uit hoofde van een wet, een decreet of een ordonnantie".

22. De persoonsgegevens worden opgevraagd bij de Afdeling basisonderwijs, DKO- en CLB-scholen en leerlingen van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi). AgODi is een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, behorend tot het Vlaams Ministerie van Onderwijs & Vorming. is een "instantie" in de zin van artikel 4, § 1, 10° van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, valt bijgevolg onder het toepassingsgebied van artikel 8 van het e-govdecreet.

23. De VTC is derhalve bevoegd om voorliggende machtigingsaanvraag te behandelen.

B. TEN GRONDE

B.1. FINALITEITSBEGINSEL

24. Artikel 4, §1, 1°, WVP, stelt dat iedere verwerking van persoonsgegevens eerlijk en rechtmatig moet zijn. Dit houdt in dat iedere gegevensverwerking dient te gebeuren op een transparante wijze en mits naleving van het recht. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP, dienen persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen en mogen zij niet verder worden verwerkt op een wijze die, rekening houdende met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden. De VTC onderzoekt hierna de verschillende aspecten van dit finaliteitsbeginsel.

³ Artikel 5 van de wet van 5 mei 2014 (B.S. 4 juni 2014).

Oorspronkelijk doeleinde van de gegevensverwerking:

25. Volgens artikel 5 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 1 december 1998 betreffende de Centra voor Leerlingenbegeleiding, zijn de CLB's belast de begeleiding van de leerlingen bij het leren en studeren en de keuze van de schoolloopbaan. De CLB's spelen bijgevolg een centrale rol bij de oriëntering van de schoolloopbaan van een leerling. De toelating tot het buitengewoon onderwijs en de mogelijkheid om geïntegreerd onderwijs te volgen, zijn afhankelijk van een voorafgaand onderzoek door het CLB, die daartoe de nodige documenten opstelt.⁴

26. De specifieke toelatingsvoorwaarden voor het basisonderwijs zijn vermeld in de artikel 15 en 16 van het Decreet basisonderwijs en de artikelen 294 en 352 van de Codex secundair onderwijs. Op grond van deze bepalingen is voor de toelating van de leerling tot het buitengewoon of geïntegreerd onderwijs een verslag van het CLB vereist.⁵

27. Op grond van het decreet van 1 december 1998 moeten de CLB's van iedere leerling een multidisciplinair dossier aanleggen. Blijkens artikel 2 van het uitvoeringsbesluit van 12 september 2008 bevat het multidisciplinair dossier, naast de identificatiegegevens, medische, psychosociale en pedagogische gegevens en gegevens in verband met de afwezigheden van de leerling.⁶

Doeleinde van de verdere verwerking:

28. De verificateurs hebben de opdracht de toelatingsvoorwaarden, waarvan het verslag van het CLB deel uitmaakt, te controleren.⁷

29. De VTC is van oordeel dat het doeleinde in randnummer 34 e.v. welbepaald en uitdrukkelijk omschreven is in de zin van artikel 4, §1, 2°, WVP.

30. Aangaande de vereiste van verenigbaarheid met het oorspronkelijk doeleinde, wijst de VTC erop dat de geplande verwerkingen, mogelijk gedeeltelijk bestaan uit latere verwerkingen van gegevens die oorspronkelijk voor andere doeleinden werden verwerkt. De rechtmatigheid van deze latere verwerkingen is aldus afhankelijk van hun verenigbaarheid met de oorspronkelijke verwerking.

⁴ Zie RR nr. 43/2008 van 10 september 2008.

⁵ Respectievelijk het Decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en het BVR 17 december 2010 houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs.

⁶ Artikel 10 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding. BVR 12 september 2008 betreffende het multidisciplinair dossier in de centra voor leerlingenbegeleiding.

⁷ BVR 12 november 1997 betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het basisonderwijs, zoals laatst gewijzigd bij BVR van 24 april 2015 en de Omzendbrief BUS 04 van 1 september 2001 ten aanzien van het secundair onderwijs.

31. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP, mogen persoonsgegevens immers niet verder worden verwerkt op een wijze die, rekening houdende met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden.

32. De latere verwerking kadert in het streven naar administratieve vereenvoudiging en een betere en efficiënte dienstverlening doordat de verificateur niet langer op de school het verslag moet opvragen en controleren, maar beschikbaar is op de databank DISCIMUS die instaat voor de gegevensuitwisseling tussen de partijen.

33. Uitgaande van het oorspronkelijke doeleinde van de gegevensverwerking, namelijk het afleveren van een gemotiveerd verslag door het CBL ten aanzien van de keuze van de onderwijsvorm, en de wettelijke opdracht van de verificateur om de latingsvoorwaarde voor de inschrijving van bij de school te controleren voor, kan geoordeeld worden dat de latere verwerking verenigbaar is met dat van de oorspronkelijke verwerking.

34. De wettelijke basis van deze regeling werd reeds vermeld in de vorige paragrafen. De toekomstige doelen zijn rechtmatig te noemen.

35. Niettemin moet wel rekening gehouden worden met de belangen van de betrokkenen. Vandaar dat de vereisten van transparantie en beveiliging een doorslaggevende rol spelen (*infra*).

B.2. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

B.2.1. Aard van de gegevens

36. Overeenkomstig artikel 4, §1, 3°, WVP, moeten persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en niet overmatig zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.

37. De mededeling van de volgende persoonsgegevens wordt gevraagd:

Identificatie van de leerling INSZ-nummer van de leerling	Het RR en BIS-nr. wordt gebruik als unieke identificatie.
Leerlingengegevens Soort verslag voor toegang tot buitengewoon onderwijs - Wijziging verslag - Eerste verslag - Opheffing van verslag - Niet van toepassing - Verlenging van verslag - Wijziging van inschrijvingsverslag naar verslag Type verslag Opleidingsvorm BuSo	Nodig op te bepalen of een leerling recht heeft op een verslag buitengewoon onderwijs. Noodzakelijk voor de keuze van de school te verantwoorden Nodig om toelatingsvoorwaarden en subsidiëring/financiering te bepalen voor GON of BO.

<p>Gemotiveerd verslag</p> <p>Ernst van de handicap in het kader van GON:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niet van toepassing - Matige handicap - Ernstige handicap <p>Bijkomende verstandelijke beperking die voldoet aan de criteria T2 (in geval van T4, T6, T7) in het kader van GON:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nee - Ja <p>Aard van de integratie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Volledig permanent - Gedeeltelijke permanent - Volledig tijdelijk - Gedeeltelijk tijdelijk 	<p>Nodig om te bepalen of een leerling recht heeft op een gemotiveerd verslag.</p> <p>Nodig om subsidiëring/financiering te bepalen in het kader van GON; verschilt naargelang de ernst van de handicap</p> <p>Nodig om subsidiëring/financiering te bepalen in het kader van GON; verschilt naargelang de integratie.</p>
--	---

38. Aan de hand van het unieke identificatienummer van het Rijksregister en Bisregister kan een persoon precies geïdentificeerd worden.

39. De aanbeveling van een CLB om de leerling in het buitengewoon of geïntegreerd onderwijs op te nemen kan (deels) gebaseerd zijn op de gezondheidstoestand van de leerling. De verificateur zal bijgevolg ook kennis nemen van gezondheidsgegevens van de leerlingen.

40. Gezondheidsgegevens mogen verwerkt worden onder de voorwaarden bepaald in artikel 7, § 2 WVP en hoofdstuk III van het KB van 23 februari 2001. Het hiervoor besproken decreet van 1 december 1998 en het uitvoeringsbesluit van 12 september 2008 regelen de verwerking van gezondheidsgegevens van de leerlingen die in het verslag moeten worden opgenomen. De verificateur heeft op grond van het BVR 12 november 1997 de wettelijke plicht de (gemotiveerde) verslagen te controleren.

41. Op basis van de hierboven geanalyseerde elementen kunnen de gegevens worden beschouwd als relevant evenredig en niet overmatig voor het doeleinde, vermeld in randnummer 30 e.v.

B.2.2. Bewaringstermijn van de gegevens

42. Artikel 4, §1, 5°, WVP voorziet dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt.

43. De gegevens worden in DISCIMUS bewaard tot het beëindigen van de schoolloopbaan van de leerling.

44. De VTC kan akkoord gaan met deze bewaartermijn.

B.2.3. Frequentie van de toegang

45. De gegevens worden periodiek opgevraagd. De gegevens worden wekelijks door het CLB naar AgODi doorgestuurd.

46. De VTC kan akkoord gaan met deze frequentie.

B.2.4. Duur van de machtiging

47. De mededeling van de gegevens wordt gevraagd voor onbepaalde duur.

48. De opdracht van de verificateur is niet beperkt in tijd.

49. De VTC gaat akkoord met een onbepaalde duur.

B.2.5. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

50. Er moet voor gezorgd worden dat de toegang tot de gegevens beperkt wordt voor de taken en het werkgebied waar iedere betrokkene voor bevoegd is.

51. Enkel de verificateur heeft toegang tot de informatie in de verslagen.

52. Zoals artikel 12 van de WRR het vereist, moet de aanvrager een lijst opstellen van de personen die het identificatienummer van het Rijksregister gebruiken. Die lijst moet voortdurend worden bijgewerkt en ter beschikking worden gehouden van het Sectoraal Comité van het Rijksregister.

B.3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

(artikelen 4, §1, 1°, en 9 tot 15bis, WVP)

53. Artikel 9 WVP voorziet in een verplichting tot informatie van de betrokken personen van wie persoonsgegevens worden gebruikt.

54. Indien de verantwoordelijke voor de verwerking de gegevens niet rechtstreeks bij de betrokkene heeft verkregen, kan evenwel op deze informatieverplichting een uitzondering worden gemaakt indien de registratie of de verstrekking van de persoonsgegevens verricht wordt met het oog op de toepassing van een bepaling

voorgeschreven door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie. Op grond van artikel 9, §2, 2e lid, b), WVP is in een dergelijke situatie een vrijstelling van informatieplicht van kracht. Deze vrijstelling neemt echter niet weg dat de VTC er zich kan van vergewissen of er passende waarborgen worden voorzien voor de bescherming van de rechten van de betrokkenen.

55. De toegang tot de gegevens door de verificateur is opgenomen in het schoolreglement en via informatie door het CLB. Daarnaast zal de machtiging op de meeste relevante pagina's op de website van AgODi kenbaar worden gemaakt.

56. De VTC kan akkoord gaan met deze vorm van transparantie.

B.4. EXTERNE VERWERKERS EN DIENSTENINTEGRATOREN

57. HB-Plus is externe verwerker.

58. De VTC brengt in herinnering dat in geval van onderaanneming, de WVP aan iedere verantwoordelijke voor de verwerking omlegt om zijn relatie met de externe verwerker te omkaderen met een overeenkomst die voldoet aan de voorschriften van artikel 16, §1 WVP.

B.5. BEVEILIGING

59. De gegevens van leerlingen die geregistreerd werden met de afwezigheden worden afgeladen naar een beveiligde SharePoint die is ontsloten via ACM/IDM zodat alleen de technische beheerders toegang hebben tot de data om deze onmiddellijk in hun systeem in te voeren.

60. De veiligheidsconsulent van AgODi is gekend, en AgODi beschikt ook over een veiligheidsplan.

IV. BESLUIT

61. De VTC machtigt de persoonsgegevens van leerlingen vermeld in randnummer 37 mede de delen voor de doeleinden vermeld in randnummer 28 e.v., onder de voorwaarden vermeld in deze machtiging, en daarbij het rijksregisternummer te gebruiken.

62. Verleent de machtiging voor onbepaalde duur.

De Voorzitter,

Willem Debeuckelaere